

Sygn. akt *I ACz 548/18*

POSTANOWIENIE

Dnia 6 czerwca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Regina Kurek

Sędziowie: SSA Józef Wąsik (spr.)

SSA Paweł Czepiel

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2018 r. w Krakowie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. N.

przeciwko G. G. i Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K.

o ustalenie

na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 1 lutego 2018 r., sygn. akt I C 142/18

w przedmiocie zabezpieczenia

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSA Paweł Czepiel	SSA Regina Kurek	SSA Józef Wąsik
-------------------	------------------	-----------------

sygn. akt *I ACz 548/18*

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 1 lutego 2018 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił wniosek powódki o udzielenie zabezpieczenia.

Podał, że w niniejszej sprawie powódka jest posiadaczem lokalu mieszkalnego, którego własność została wyodrębniona przez Spółdzielnię Mieszkaniową i przeniesiona na pozwaną G. G.. Powódka nie podnosiła, by przysługiwały jej jakiegokolwiek prawa do przedmiotowego lokalu, a z przytoczonych przez nią faktów wynikało, że spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu, które należało do T. G. wygasło po jego śmierci w dniu 22 listopada 2011 r. i powódka nie jest w żaden sposób uprawniona do uzyskania prawa do lokalu, w szczególności nie przysługiwało jej wobec Spółdzielni roszczenie o ustanowienie spółdzielczego prawa do tego lokalu (art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o spółdzielniach mieszkaniowych, tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1222 ze zm.). Oznacza to, że dla sfery praw powódki nie ma znaczenia, czy właścicielem lokalu jest Spółdzielnia, czy inny podmiot. Zbycie lokalu przez Spółdzielnię, niezależnie od tego, w jakim trybie nastąpiło, nie wpływa zatem w żadnym stopniu na sferę praw powódki. Powódce nie przysługuje prawo do tego lokalu, a jedynie jego posiadanie, które ma taki sam zakres zarówno w przypadku, gdy właścicielem lokalu jest Spółdzielnia, jak i gdy jest nim pozwana G. G.. Ochrona posiadania pozwanej również nie jest uzależniona od podmiotu, który jest właścicielem lokalu. Sąd Okręgowy wyjaśnił nadto, że z treści

pozwu wydaje się wynikać wniosek, że o ile Spółdzielnia Mieszkaniowa nie podejmuje żadnych czynności celem nakazania powódce opuszczenia i opróżnienia lokalu, to powódka obawia się, że pozwana G. G. takie czynności będzie podejmować, skoro już wcześniej składała pozew o eksmisję powódki z lokalu. Okoliczność ta świadczyła jednak zdaniem Sądu, co najwyżej o interesie faktycznym powódki, a nie o interesie prawnym w żądaniu ustalenia nieważności umowy pomiędzy pozwanymi. W konsekwencji w przekonaniu Sądu Okręgowego należało stwierdzić, że powódka nie uprawdopodobniła, by posiadała interes prawny w żądaniu ustalenia nieważności umowy ustanowienia odrębnej własności lokalu na os. (...) w K. i przeniesienia jego własności zawartej w dniu 15 maja 2017 r., na podstawie której pozwana Spółdzielnia ustanowiła odrębną własność ww. lokalu mieszkaniowego i przeniosła ją na pozwaną G. G.. Brak interesu prawnego w żądaniu ustalenia prawa lub stosunku prawnego opartego na przepisie art. 189 k.p.c. skutkowało wobec tego uznaniem, że w niniejszej sprawie powódka nie uprawdopodobniła dochodzonego roszczenia.

Powódka wywiodła zażalenie na powyższe postanowienie. Zarzuciła mu błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu, że powódce nie przysługuje interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia oraz że nie uprawdopodobniła ona roszczenia przy pominięciu przysługującej powódce ochrony prawnej posiadania przed samowolnym jej naruszeniem.

Z uwagi na powyższy zarzut skarżąca wniosła o zmianę kwestionowanego rozstrzygnięcia przez zabezpieczenie powództwa dotyczącego żądania wymienionego w pkt 1 pozwu poprzez wpis ostrzeżenia w dziale (...) księgi wieczystej nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy (...) w K. dla lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w K. na os. (...)

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie powódki nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 730¹ § 1 k.p.c. przesłanki zasadności żądania udzielenia zabezpieczenia obejmują uprawdopodobnienie istnienia roszczenia oraz interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Obie wymienione przesłanki muszą być co do zasady spełnione kumulatywnie, brak którejkolwiek z nich wyłącza zaś możliwość dokonania zabezpieczenia na rzecz podmiotu uprawnionego. W zakresie pierwszej z wymienionych przesłanek należy uprawdopodobnić, iż w konkretnych okolicznościach faktycznych uprawnionemu przysługuje roszczenie podlegające ochronie w świetle obowiązujących przepisów prawa. Uprawdopodobnienie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia wymaga z kolei wykazania, iż brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie (art. 730¹ § 2 k.p.c.).

W okolicznościach badanej sprawy Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, iż prawidłowa okazała się konstatacja Sądu I instancji o niesprostaniu przez powódkę nałożonemu na nią obowiązkowi uprawdopodobnienia interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Zaakcentować należy, iż podstawową przesłanką do uwzględnienia powództwa o ustalenie z art. 189 k.p.c. jest interes prawny po stronie powodowej. Interes prawny zachodzi jeżeli sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości. Stosownie do treści przywołanego przepisu powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Przedmiotem ustalenia w drodze powództwa przewidzianego w art. 189 k.p.c. mogą być zatem prawa i stosunki prawne, dla ustalenia których właściwa jest droga procesu cywilnego (np. ustalenie nieważności umowy). Przesłanką merytoryczną powództwa o ustalenie jest natomiast interes prawny, pojmowany jako potrzeba ochrony sfery prawnej powoda, którą może uzyskać przez samo ustalenie stosunku prawnego lub prawa (wyrok Sądu Najwyższego z 10 czerwca 2011 roku, sygn. akt II CSK 568/10). Nie ulega nadto wątpliwości, że interes prawny powoda dotyczyć ma szeroko rozumianych praw i stosunków prawnych, a nie jakichkolwiek relacji. Może on zatem wynikać z bezpośredniego zagrożenia prawa powoda lub zmierzać do zapobieżenia temu zagrożeniu. Interes prawny występuje również wtedy, gdy istnieje niepewność stanu prawnego lub prawa, mająca charakter obiektywny, a nie stanowi jedynie subiektywnego odczucia powoda. Sąd dokonując oceny, czy po stronie powoda istnieje interes prawny, bierze przy tym pod uwagę okoliczności danej sprawy, a także czy w drodze innego powództwa, strona może

uzyskać pełną ochronę swoich praw (por. wyrok Sądu Najwyższego z 18 marca 2011 r., sygn. akt III CSK 127/10, wyrok Sądu Apelacyjnego w W. z 22 lipca 2010 r., sygn. akt VI ACA 1472/09).

Odnosząc się do powyższego zaakcentować należy, iż jak wynika z akt przedmiotowego postępowania powódka domaga się zabezpieczenia powództwa o ustalenie nieważności umowy ustanowienia odrębnej własności lokalu na os. (...) w K. i przeniesienia własności z dnia 15 maja 2017 r., na podstawie której pozwana Spółdzielnia ustanowiła odrębną własność ww. lokalu mieszkaniowego i przeniosła ją na pozwaną G. G.. W pozwie powódka zgłosiła także wniosek o udzielenie zabezpieczenia przez wpis ostrzeżenia w księdze wieczystej nr (...) prowadzonej dla wskazanego w pozwie lokalu dotyczącego żądania powódki. Skarżąca wyjaśniła, że lokatorskie prawo do przedmiotowego lokalu mieszkalnego przysługiwało poprzednio zmarłemu T. G.. Powódka zamieszkuje w tym lokalu od 1982 r. i do śmierci T. G. prowadziła z nim wspólne gospodarstwo domowe. Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) uchwałą z dnia 12 czerwca 2013 r. stwierdziła, że lokatorskie spółdzielcze prawo do tego lokalu wygasło. Po śmierci T. G. pozwana G. G. wniosła przeciwko powódce pozew o opróżnienie lokalu mieszkalnego, jednak prawomocnym już wyrokiem z dnia 6 października 2015 r. powództwo zostało oddalone z uwagi na to, że G. G. nie przysługiwało żadne prawo do lokalu. Powódka podniosła, że umowa ustanowienia odrębnej własności lokalu i przeniesienia jego własności jest dopuszczalna wyłącznie po opróżnieniu lokalu i ogłoszeniu przetargu, co nie miało dotychczas miejsca. Z tego względu umowa zawarta pomiędzy pozwanymi była według skarżącej nieważna. Jako interes prawny powódka wskazywała, że jest ona posiadaczem lokalu, gdyż w nim zamieszkuje, a przeniesienie własności lokalu na pozwaną G. G. naruszyło jej prawa. Przedmiotowego stanowiska nie sposób jednak podzielić. Jak celnie wskazał Sąd Okręgowy dla sfery praw skarżącej w istocie bez znaczenia pozostaje, czy właścicielem spornego lokalu jest Spółdzielnia, czy G. G.. Zbycie lokalu przez Spółdzielnię faktycznie nie wpływa tym samym w żadnym stopniu na sferę praw skarżącej. Ochrona posiadania pozwanej nie jest bowiem uzależniona od podmiotu, który jest właścicielem przedmiotowego lokalu. Z kolei okoliczność, że pozwana G. G. może podjąć czynności celem nakazania powódce opuszczenia i opróżnienia lokalu świadczyła, jak prawidłowo skonstatował Sąd I instancji, o interesie faktycznym powódki, a nie o interesie prawnym w żądaniu ustalenia nieważności umowy pomiędzy pozwanymi. Tym samym powódka nie uprawdopodobniła, by posiadała interes prawny w żądaniu ustalenia nieważności ww. umowy, co w konsekwencji skutkowało musiało oddaleniem jej wniosku o udzielenie zabezpieczenia wobec braku uprawdopodobnienia przez powódkę dochodzonego roszczenia.

Z uwagi na powyższe Sąd Apelacyjny działając na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak na wstępie.

SSA Paweł Czepiel	SSA Regina Kurek	SSA Józef Wąsik
-------------------	------------------	-----------------